

Teamtool
Straatintimidatie en slachtofferhulp

niet
jouw
schuld

Deze teamtool hoort bij de podcastserie *niet jouw schuld* en is voor professionals die voor en met jongeren werken. Deze teamtool biedt een werkwijze om direct met je collega's aan de slag te gaan met het thema uit de aflevering *straatintimidatie en slachtofferhulp*. Jullie formuleren samen succesfactoren om gendergerelateerd geweld te voorkomen en sociale veiligheid te vergroten.

Rutgers

atria

Kennisinstituut
voor Emancipatie en
Vrouwengeschiedenis

Act4Respect

Introductie

Deze tool is geschikt voor:
handhavers, wijkagenten en
jongerenwerkers

Inhoudsopgave

Introductie	1
Werkwijze stappenplan	2
Achtergrond informatie	4
Tips & tricks	6
Gesprek voorbereiden	9
Spiekbriefje	10

Colofon

Deze teamtool is een publicatie van Act4respect, een programma van Atria en Rutgers, in samenwerking met School en Veiligheid. Voor meer informatie kijk op www.act4respect.nl

tekst door Karlijn de Blécourt, Javier Koole en Djoeke Ardon.

In gesprek over Straatintimidatie en slachtofferhulp

In dit document vind je alle informatie om in gesprek te gaan met je collega's. In dit document vind je de volgende onderdelen:

- De teamtool: een uitgewerkte methode om samen met collega's succesfactoren bij de preventie van straatintimidatie te identificeren
- Achtergrondinformatie bij de podcastaflevering, die als huiswerk aan de deelnemers van de sessie kan worden gestuurd
- Tips voor de voorbereiding van de sessie met je collega's
- Een spiekbriefje met mogelijke succesfactoren om uit te printen en mee te geven aan je collega's

Met deze teamtool bespreek je samen met collega's de succesfactoren die in de aflevering 'Straatintimidatie en slachtofferhulp' van de podcast: "niet jouw schuld" worden genoemd. Succesfactoren zijn de acties die professionals (of andere betrokkenen) in een bepaalde situatie

hebben gedaan en die hebben geleid tot een positief resultaat. Succesfactoren kunnen ook omgevingsfactoren zijn die bijdragen aan positief resultaat.

Positieve resultaten ter preventie van straatintimidatie:

- Meiden en vrouwen (en LHBTIQ+ personen) voelen zich veilig op straat en worden niet lastiggevallen
- Jongeren weten dat het niet oké is om op straat mensen te intimideren, ook niet als grapje of 'compliment' (Als de ontvanger het niet leuk vindt is het geen grapje of compliment, maar is het over de grens)

Positieve resultaten in het ingrijpen bij incidenten:

- Omstanders zeggen iets van straatintimidatie (bijvoorbeeld Ben je Oké)
- Het slachtoffer wordt serieus genomen en krijgt indien nodig hulp
- De plegger wordt aangesproken en krijgt indien nodig hulp of consequenties

Werkwijze stappen plan

TIP: Als mensen het lastig vinden om succesfactoren te herinneren kan je vanaf het begin al gebruik maken van het spiekbriefje. Hierop staan heel veel mogelijke succesfactoren, deelnemers hebben zo een geheugensteuntje.

STAP 1

Bespreken van de podcast (20 min.)

Iedereen heeft de podcast van tevoren beluisterd en de achtergrondinformatie gelezen. In deze eerste stap deelt iedereen de eerste indrukken: wat viel op en welke vragen bleven er hangen? Waarin zat het succes van de aanpak van deze professional? Wat had het slachtoffer van ons nodig gehad in deze situatie? Wat is hierin onze taak? Hoe speelt dit bij ons?

Geef deelnemers mee:

- Luister naar elkaar en schrijf alvast mee wat naar jouw idee factoren zijn die tot een positief resultaat leiden.
- Steek geen hele verhalen af, maar houd het kort en val niet in herhaling. Zo blijven we binnen de tijd en houden we de aandacht van iedereen vast.

Om te zorgen dat ieder perspectief meegenomen wordt, zou je een rondje kunnen doen waarin de deelnemers kort op deze vragen ingaan. Zo komt iedereen (kort) aan het woord.

Niet alle vragen zullen in dit eerste rondje beantwoord kunnen worden. Schrijf de vragen die leven op en kijk aan het einde van de bijeenkomst of deze vragen voldoende beantwoord zijn

STAP 2

Inventarisatie succesfactoren (30 min.)

In stap twee inventariseren we de succesfactoren uit de verhalen van de podcast. In deze stap gaat het nog niet over welke het meest belangrijk zijn, dat komt in stap drie. Hier gaat het echt om zoveel mogelijk succesfactoren op een rijtje te zetten.

Op een flap worden de succesfactoren in drie kolommen geïnventariseerd:

- Acties, aanpak & kwaliteiten van de professional die bijdragen aan positief preventie van straatintimidatie onder jongeren
- Omgevingsfactoren die een positieve bijdrage leveren
- Behoeften van slachtoffer in steun en hulp

1: Individuele opdracht (3 minuten)

Schrijf in 3 minuten zoveel mogelijk succesfactoren op uit alle drie de categorieën

2: In tweetallen (6 minuten)

Maak samen 1 lijst met succesfactoren

3: In viertallen (6 minuten)

Zoek een ander tweetal en voeg jullie lijsten samen tot 1 lijst met succesfactoren

4: Met zijn allen (10 minuten)

Elk groepje van vier presenteert de lijst met succesfactoren en zet deze op de flap.

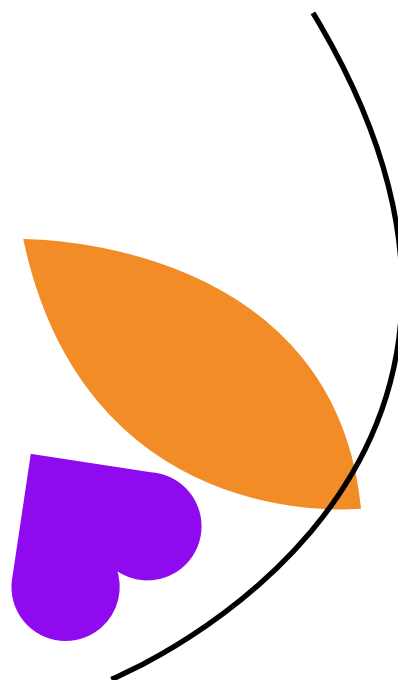
STAP 3
Verdieping (15 min.)

Een ronde van vragen stellen en goed luisteren. Probeer uit de combinatie van de succesfactoren 'vondsten' te destilleren: tot dan toe onzichtbare succesfactoren of onderliggende succesfactoren. Welke nieuwe inzichten levert dit op? Zet deze op een tweede flap. Maak eventueel een top drie van succesfactoren waarmee jullie aan de slag willen.

STAP 4
Evaluatie & actie (10 min.)

De groepsleden beantwoorden met elkaar de vraag: 'wat leren wij hier nu van?' en 'wat hebben we nodig om dit in de praktijk te brengen?'
Breng acties in kaart. Denk bijvoorbeeld aan:

- Hoe kunnen wij met jongeren in gesprek over respectvolle omgang op straat en wat kan je doen als je iets ziet gebeuren wat niet oké lijkt?
- Hoe dragen we uit dat straatintimidatie nooit oké is? Ook niet als grapje of 'compliment'
- Bespreek het verschil tussen flirten en lastigvallen met jongeren, bespreek wensen, grenzen en consent
- Hoe reageren we op situaties waarin negatieve normen rond seksualiteit en gender naar boven komen? (slutshaming; homonegativiteit; groepsdruk mbt machonorm; victimblaming of goedpraten van daders; dubbele moraal; heteronormativiteit; andere rigide genderstereotypen)
- Hoe kunnen we deskundigheid bevorderen op dit thema?
- Hoe kunnen we ons beleid verbeteren op dit thema? (denk aan seksualiteitsbeleid en aan richtlijnen om adequaat te reageren bij incidenten)

Achtergrond informatie

De diepte in over Straatintimidatie en slachtofferhulp

Deze achtergrondinformatie dient (samen met de podcastaflevering Straatintimidatie en slachtofferhulp) als voorbereiding voor de sessie met je collega's. [Hier](#) vind je een link naar de achtergrondinformatie als losse pdf om met je collega's te delen.¹

Casus uit de podcast

In de podcast spreekt Frederique over haar ervaring toen ze werd belaagd in de openbare ruimte, een vorm van ernstige straatintimidatie. Zo vertelt ze dat twee jongens haar vroegen of ze een jongen of een meisje was. Toen ze dat niet wilde vertellen, werd ze meerdere malen geslagen. Haar verhaal ging viraal en ze ontving veel steun van haar omgeving. Haar pijn lag echter in dat ze een tijdje veel leuke dingen niet kon doen, verder wil ze vooral doorgaan en het incident achter haar laten. Wel hoopt Frederique dat de plegers: “**bewust er van zijn en dat geweld absoluut niet de bedoeling is.**” Ze vindt echter dat haar plegers geen harde straffen verdienen, maar dat bewustwording belangrijker is. Volgens haar zou het helpen als bij seksuele voorlichting meer aandacht komt over gender- en seksuele diversiteit en dat er meer bewustwording komt over de impact van dit geweld.

Slachtofferadvocaat Alex:

spreekt in de podcast over hoe je als advocaat,

maar ook als politieprofessional of hulpverlener, slachtoffers van straatintimidatie kan ondersteunen. ‘Oordeelloos luisteren’ naar het slachtoffer is hierbij belangrijk, zo kaart Alex aan:

“Soms geven mensen de verkeerde reacties (...) waardoor iemand zich opnieuw slachtoffer voelt, dit keer door de reactie van hun omgeving of van strafrechtprofessionals. Het is dus belangrijk dat de omgeving oordeelloos luistert en zo veel mogelijk rekening houdt met de behoeften van het slachtoffer”. Daarbij vertelt hij dat het belangrijk is om te focussen op positieve bekrachtiging waarin je duidelijk maakt wat de slachtoffer goed heeft gedaan in een situatie, want “dat kan echt iemand weer in diens kracht zetten en de hersteltijd verkorten”, aldus Alex. Net als Frédérique benadrukt Alex dat “een deel van de oplossing zit in het gesprek aangaan over gender en seksuele diversiteit, bijvoorbeeld bij seksuele voorlichting, en niet alleen maar in de harde repressieve aanpak”. Zo is volgens Alex plegers in detentie zetten niet altijd de gewenste aanpak voor preventie, aangezien detentie niet de recidive kans verlaagt, maar vaak verhoogt. Voor hem zijn daarom leerinterventies waar plegers iets van leren, zoals werkstraffen, effectiever ter preventie van straatintimidatie en andere delicten. Kortom, voor strafrechtprofessionals is het belangrijk om oordeelloos te luisteren naar slachtoffers, maar ook om goed te kijken naar de juiste straffen. Hierbij is een harde repressieve aanpak dus niet altijd gewenst.

¹ De quotes van de casusomschrijvingen zijn geparafraseerd ten behoeve van de teamtool.

² Fischer, T., & Prado, N. (2017). Seksuele straatintimidatie in Rotterdam.

Meer informatie over straatintimidatie

Iedereen hoort zich veilig en ongehinderd te kunnen voelen op straat. Straatintimidatie maakt dit soms onmogelijk. Met straatintimidatie worden seksuele uitlatingen of gedragingen bedoeld die het slachtoffer kunnen irriteren, kwetsen, beledigen, bedreigen of die iemands gevoel van persoonlijke vrijheid kunnen beperken.² Straatintimidatie kan bijvoorbeeld zijn dat iemand wordt nageroepen op straat of wordt achtervolgd. Vrouwen zijn vaker dan mannen slachtoffer van straatintimidatie en een grote groep vrouwen ondervindt last van straatintimidatie. Zo blijkt dat 2 op de 3 vrouwen tussen 12-25 wordt lastiggevalen op straat en 1 op 3 mannen. Deze percentages liggen nog hoger onder jonge vrouwen en LHBTI+ personen.³

Straatintimidatie kan gezien worden als een van de meest voorkomende vormen van gendergerelateerd geweld (GGG) tegen vrouwen.⁴ Straatintimidatie komt zelfs zo vaak voor dat het genormaliseerd is: veel vrouwen zijn zich niet bewust van welke impact het op hen heeft. Maar vraag eens aan mannen en vrouwen (of jongens en meisjes) aan de dingen die ze doen om zichzelf veilig te houden als ze naar buiten gaan, en de impact wordt meteen duidelijk.

Er zijn verschillende gevolgen voor de slachtoffers van straatintimidatie, zoals een gevoel van onveiligheid en een negatieve invloed op het

mentale welzijn.⁵ Daarbij passen veel vrouwen hun gedrag aan: ze durven bijvoorbeeld niet alleen over straat, gaan zich anders kleden, of houden de telefoon of sleutels in de hand om voorbereid te zijn op onveilige situaties. Slachtoffers van straatintimidatie (met name vrouwen maar ook LHBTI+ personen) worden dus beperkt in het gebruik van de openbare ruimte.⁶ Uit Nederlands onderzoek blijkt dat slachtoffers van straatintimidatie vaak een gevoel van onveiligheid ervaren op straat. Zo blijkt dat een derde van de vrouwen die nagefloten of nagesist wordt zich hierdoor onveilig of bang voelt. De helft van de vrouwen voelt zich onveilig wanneer ze worden nageroepen op straat. Het achternagelopen of achtervolgd worden door iemand wordt als meest bedreigend gezien, 85% van de vrouwen die dat meemaakt, voelt zich hierna onveilig. Bij mannen heeft straatintimidatie minder impact. Zo voelt bijvoorbeeld 43 procent van de mannen zich onveilig of bang wanneer ze achtervolgd worden.⁷ Onderzoek naar straatintimidatie in Den Haag laat zien dat voornamelijk mannen plegers zijn van straatintimidatie.⁸

De openbare ruimte behoort veilig en inclusief te zijn. Hiervoor is het nodig om straatintimidatie aan te pakken. Het is echter lastig voor politie en handhavers om op straatintimidatie te handhaven en momenteel is straatintimidatie ook niet strafbaar. Daarom is het belangrijk om op preventieve wijze straatintimidatie aan te pakken. Hieronder vind je tips & tricks hoe je als professional kan bijdragen aan de preventie van straatintimidatie.

² Fischer, T., & Prado, N. (2017). Seksuele straatintimidatie in Rotterdam.

³ CBS. (2022). Twee op de drie jonge vrouwen lastiggevalen op straat. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/05/twee-op-de-drie-jonge-vrouwen-lastiggevalen-op-straat> - Zie ook: gemeente Amsterdam. (2018). Straatintimidatie Amsterdam Factsheet 2018 Onderzoek, Informatie en Statistiek. - I&O Research. (2021). Onderzoek straatintimidatie in Den Haag.

⁴ Met GGG wordt geweld dat plaatsvindt op grond van geslacht, genderidentiteit, seksuele oriëntatie en genderexpressie wordt bedoeld. Zie ook: Vera-Gray, F. (2016). Men's stranger intrusions: Rethinking street harassment. *Women's Studies International Forum*, 58, 9–17. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2016.04.001>

⁵ Fischer, T., & Prado, N. (2017). Seksuele straatintimidatie in Rotterdam.

⁶ Nikitin, C. (2016). How Can Placemaking Help Create Safer Cities for Women? Project for Public Spaces. <https://www.pps.org/article/un-women-forum>

⁷ CBS. (2022). Twee op de drie jonge vrouwen lastiggevalen op straat. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/05/twee-op-de-drie-jonge-vrouwen-lastiggevalen-op-straat>

⁸ I&O Research. (2021). Onderzoek straatintimidatie in Den Haag.

Bij de bestrijding van straatintimidatie is het voor jou als professional die bijvoorbeeld in de handhaving of met jongeren werkt belangrijk om op een gendersensitieve manier aan de slag te gaan. Bij een gendersensitieve aanpak wordt er rekening gehouden met de impact van schadelijke traditionele opvattingen over hoe vrouwen en mannen zich horen te gedragen. Je daagt deze traditionele opvattingen uit - en biedt jongeren er andere, gezonde opvattingen voor in de plaats. Deze tips en tricks geven aan hoe je op gendersensitieve manier kan werken aan de preventie van straatintimidatie

Voorkom victimblaming: Bij straatintimidatie komt victimblaming heel veel voor. Bij victimblaming wordt de verantwoordelijkheid van de pleger naar het slachtoffer verschoven. Bijvoorbeeld door te vragen naar wat het slachtoffer aan had. Dit heeft een grote impact op slachtoffers, die vaak zichzelf de schuld gaan geven. Benadruk, als handhaver of andere professional, dat straatintimidatie iedereen kan overkomen en dat iemand er nooit schuld aan heeft om geïntimideerd te worden.

Zorg voor bewustwording van het probleem: Zorg dat iedereen beseft dat dit een probleem is. Een mooie manier om het gesprek op gang te brengen is door aan zowel meisjes als jongens te vragen wat ze doen om zichzelf veilig te houden als ze de straat op gaan. Mannen en jongens onderschatten hoe vaak meisjes en vrouwen worden geïntimideerd en aangesproken op straat.

Leer jongeren over het herkennen van wensen en grenzen: Benadruk dat het belangrijk is om te vragen naar de wensen en grenzen van de ander en hiernaar te handelen. Als je een gesprek met iemand begint, moet je hiermee stoppen als iemand 'nee' zegt of op een andere manier duidelijk maakt dat ze een gesprek wil beëindigen. Maak geen seksueel getinte opmerkingen of gebruik geen denigrerende taal ('schatje' of 'lekker ding') tegen onbekende vrouwen of meisjes.⁶

Maak jongeren bewust dat ze straatintimidatie kunnen melden: Des te vaker straatintimidatie gemeld wordt, des te meer wordt de samenleving zich bewust van het probleem. Het kan de politie ook helpen om te weten waar straatintimidatie vaker voorkomt.

Bespreek negatieve stereotypen: Het is belangrijk om negatieve stereotypen die jongens mogelijk hebben niet alleen te benoemen, maar ook kritisch te bespreken. Anders blijft de boodschap van het negatieve stereotype bij de jongens hangen. Zo'n stereotype is bijvoorbeeld voor jongens: 'een jongen huult niet' of voor meisjes: 'een meisje met veel seksuele ervaring is een slet'. Vraag door of hetzelfde geldt voor een jongen als voor een meisje en of dat eerlijk is.

Richt je niet alleen op vrouwen maar ook op mannen: Er zijn veel initiatieven om meisjes en vrouwen weerbaarder te maken, bijvoorbeeld voor straatintimidatie. Dat is belangrijk, maar er wordt nog te weinig met jongens en mannen gewerkt.

⁶ Rutgers. (n.d.). Handreiking: sekse, gender & seksuele diversiteit. <https://seksuelevorming.nl/wp-content/uploads/2021/08/handreiking-sekse-gender-en-seksuele-diversiteit.pdf> & Pizmony-Levy, O. (2018). The 2018 Dutch National School Climate Survey report. 1-54. <https://www.coc.nl/wp-content/uploads/2018/12/The-2018-Dutch-National-School-Climate-Survey-Report.pdf>

Terwijl het bij deze groep belangrijk is om de normen te veranderen. Als jongens en mannen weggkomen met straatintimidatie leren zij dat grensoverschrijdend gedrag blijkbaar oké is. Het is dus juist belangrijk om in deze groep de norm te veranderen. Daarnaast kunnen mannen en jongens een rol spelen bij het elkaar aanspreken op straatintimidatie. Ga het gesprek aan als je het vermoeden hebt dat iemand pleger is.

Informatie en interventies:

- Onderzoeken en cijfers over straatintimidatie
<https://straatintimidatie.nl/onderzoeken/>
- Meldpunt straatintimidatie:
<meld.nl/straatintimidatie>
- Training het G-woord aandacht voor gender om geweld te voorkomen: <https://act4respect.nl/agenda/het-g-woord-aandacht-voor-gender-om-geweld-te-voorkomen/>
- Training over het herkennen van wensen en grenzen voor jongeren: <https://shop.rutgers.nl/nl/webwinkel/make-a-move/55120>
- Imagine Toolkit voor het betrekken van jonge mannen ter preventie van seksueel geweld:
<https://www.emancipator.nl/wp-content/uploads/2018/06/IMAGINE-Toolkit-EN.pdf>
- Of boek een workshop:
<https://www.emancipator.nl/imagine/>

Het gesprek voorbereiden

Met wie in gesprek

Begin met een groep collega's die zin heeft om met deze thema's aan de slag te gaan. Dit gesprek kan onderdeel zijn van een teammeeting of een intervisie bijeenkomst. Het kan ook prettig werken dit gesprek eerst te voeren met de collega's die al met deze thema's bezig zijn, om vervolgens samen te kijken hoe dit gesprek ook breder gevoerd kan worden.

Positieve insteek

Positieve normen rond gender en seksualiteit vraagt in veel gevallen om een cultuuromslag. En dat kost tijd, maar elke stap in de goede richting helpt. Focus op het positieve: wat levert het op om positieve normen rond gender en seksualiteit uit te dragen? Voor jou als professional, voor de jongeren en voor de organisatie in het geheel. Investeer je energie in deze positieve norm neerzetten en niet in het bekritisseren van de 'oude' norm.

Houd het laagdrempelig en praktisch

Benadruk dat iedereen die energie heeft om met dit thema aan de slag te gaan welkom is, je hoeft geen expert te zijn in gender en seksualiteit om hieraan te kunnen bijdragen. Je hoeft het ook niet over alles eens te worden, gender en seksualiteit zijn nu eenmaal onderwerpen waar door verschillende mensen anders over gedacht wordt. Maak ruimte voor diversiteit, maar houd daarbij altijd het belang van de jongeren voor ogen: draagt het bij aan een sociaal veilige omgeving en biedt het jongeren ruimte zelf keuzes te kunnen maken over hun gender en seksualiteit?

Verwacht je veel vragen van de deelnemers?

Een beetje afhankelijk van de deelnemers van het gesprek kan het zijn dat er veel vragen naar boven komen. Dit kan je voor een deel ondervangen door de deelnemers te vragen de achtergrondinformatie voor het gesprek door te nemen. Maar misschien heb je al een beeld van vragen of weerstanden die naar boven kunnen komen. Bereid je daarop voor. Focus minder op: welke antwoorden moet ik geven? En meer op: op welke manier kan ik doorvragen? Hiermee houd je voor het hele team het leerproces open.

Stuur op actie

Met alleen een gesprek kom je er niet. Gebruik het gesprek ook om tot verdere acties te komen. Wat hebben jullie nodig om samen verdere stappen te kunnen zetten en de benoemde succesfactoren in de praktijk te brengen?

Tips voor de voorbereiding van het gesprek

- Bereid zo mogelijk de bijeenkomst voor met één of twee collega's.
- Houd de groep klein, bij meer dan 12 personen, werk in kleine groepjes.
- Haak eventueel aan bij een campagne die loopt (zoals de week van de liefde of week van de lentekriebels) of een actualiteit (zoals de BOOS aflevering).
- Maak het programma zoals het in de teamtool staat eventueel op maat. Pas aan op het doel en de duur van de bijeenkomst die jij voor ogen hebt.
- Vraag deelnemers van tevoren de podcast te beluisteren en de achtergrondinformatie te lezen.

Spiekbriefje

TIP: Dit spiekbriefje kun je uitprinten en meegeven aan de deelnemers voor tijdens de sessie. [Hier](#) vind je het spiekbriefje als aparte pdf.

Dit spiekbriefje helpt je de succesfactoren in de podcast te herkennen. Dit zijn allemaal acties die bijdragen aan een positief resultaat, welke heb jij in de podcast voorbij horen komen? En heb je nog succesfactoren gehoord die hier ontbreken? Voor meer informatie over deze acties en hoe ze bijdragen aan positief resultaat verwijzen we naar de achtergrondinformatie. [Acties, aanpak & kwaliteiten van de professional die bijdragen aan positief resultaat ter preventie van straatintimidatie onder jongeren](#)

In preventie:

- Inzetten op preventie: wacht niet incidenten, maak de straat een veilige plek voor iedereen. Bijvoorbeeld door de inzet van een campagne zoals Ben je Oké welke omstanders oproept op elkaar te letten.
- Positieve insteek in de preventie: laat zien hoe je graag wil dat mensen met elkaar omgaan op straat en hoe op een goede manier te reageren als je iets ziet wat niet oké lijkt.
- Duidelijke norm neerzetten: ongewenste seksuele opmerkingen en intimidatie is grensoverschrijdend en niet oké. Als de ander er niet op zit te wachten is het geen flirten of grapje, maar is het over de grens.
- Insteken op hoe ga je op een positieve manier met elkaar om: hoe houd je het leuk voor iedereen op straat?
- Leg de verantwoordelijkheid niet bij het slachtoffer leggen. Blijf weg van kledingadvies, zelfverdediging lessen of pepperspray. Ga voor het stoppen van het ongewenste gedrag.
- Stereotype normen rond gender en seksualiteit uitdagen: vrouwen en meiden zijn er niet voor mannen om zich aan te verlusten. Als iemand er sexy uitziet geeft dat niet het recht op seksuele interactie met jou.
- Meedoen met landelijke campagnes rond preventie van straatintimidatie.

Bij incidenten:

- Geloven en steunen van het slachtoffer
- Indien nodig: hulp voor slachtoffer regelen
- Aanspreken van pleger. Eventueel consequenties en hulp.
- Actief tegengaan van victimblaming en slut-shaming bij peers, ouders of andere professionals
- Incident bespreken op school, in het buurthuis, in het uitgaansleven: wat leren we hier als groep van? Hoe gaan we dit in de toekomst voorkomen?
- Inzetten op preventie van straatintimidatie in de toekomst
- Eventueel beleid aanpassen

Omgevingsfactoren die een positieve bijdrage leveren:

- Duidelijke en breed gedeelde gedragsregels: wensen en grenzen worden besproken en consent is vanzelfsprekend
- Positieve normen rond gender en seksualiteit: de focus ligt op jezelf kunnen zijn, niet op een typische jongen of typische meid zijn.
- Richtlijnen over hoe adequaat te handelen bij incidenten
- Collega's die je werk steunen

Behoeften van slachtoffer in steun en hulp

- Vanuit de behoeften van het slachtoffer steun bieden
- Luisteren zonder oordeel, dus niet 'waarom liep je daar dan ook alleen'
- Advies rond gedrag kan op korte termijn helpen ter preventie. Maar tips over hoe je veiliger over straat kan gaan moeten altijd samengaan met de boodschap dat het nooit jouw schuld is. Wat je ook aanhebt, waar je ook loopt en in welke staat je ook bent. Het is altijd de schuld van de pleger. Voor lange termijn verandering is gedragsverandering bij plegers nodig.